

[Niels Mørk.]

forebyggende undersøgelser. Det er vel nok sådan, at mange af sygehusejerne, altså amterne, har været for tilbageholdende på dette område, men ved mange hospitaler findes de eller vil blive oprettet i det kommende år. Jeg er imidlertid overbevist om, at de sygehuse, der endnu mangler disse afdelinger, kan få assistance fra de hospitaler, institutioner og laboratorier, som har de fornødne faciliteter, indtil alle hospitaler har fået dækket dette behov. Det er jo sådan, at oprettelse af disse afdelinger ikke kræver de store investeringer, og de kræver ikke megen lægekapacitet; det er først og fremmest laboranter, der her er tale om. Jeg vil vove den påstand, at uanset at der visse steder endnu mangler patologiske afdelinger, kunne man i dag, såfremt viljen var til stede, gennemføre landsomfattende undersøgelser for livmoderkræft ved et samarbejde mellem dem, der har afdelingerne, og dem, der endnu ikke har dem.

Efter de oplysninger, der foreligger, vil undersøgelsen af en årgang kvinder, godt 30.000, beløbe sig til ca. 3 mill. kr., og heraf er ca. 1½ mill. kr. udgiften til de praktiserende læger. Det er klart, at det ikke er en engangsforestilling. Hvis ikke jeg husker fejl, viste det sig ved undersøgelserne nede på Lolland-Falster, at der var 450 suspekter, og deraf havde godt og vel 200 — beviste undersøgelserne — kræft, og de er alle blevet opereret og har vistnok klaret sig. Det er jo det, man ser gang på gang, at når de kommer i tide, så klars det.

Med hensyn til den betænkning, som er undervejs, vil jeg gerne sige, at jeg betragter det som en unødigt forsinkelse, at indenrigsministeren i sin tid nedsatte dette udvalg. Det er udmærket med undersøgelse og planlægning, det er altid værdifuldt, men her havde man i kraft af de undersøgelser, der var foregået siden 1967 på Lolland-Falster, de erfaringer, der var nødvendige for at køre denne sag videre. Jeg kan heller ikke tilbageholde den bemærkning, at jeg synes, det er lidt af en falliterklæring for regering, folketing og sundhedsmyndigheder, at det var forbrugerne, sygekasserne og de praktiserende læger, som på Lolland-Falster i 1967 startede undersøgelserne for livmoder- og brystkræft for alle kvinder på 30-50 år. Det samme kan siges om undersøgelserne i Kø-

benhavns amt; de var ved at gå i stå, da de sjællandske sygekasser trådte til og betalte ca. 1 mill. kr. for at få undersøgelserne gennemført. Jeg tror også, man kan udlede af disse undersøgelser allerede nu, at 100 pct. helbredelse af livmoderkræft er mulig, hvis undersøgelserne sker på forstadiet, på et meget tidligt tidspunkt.

Selv om vi altså i mit parti mener, at det haster mest med at få cancerprofylaksen startet overalt hurtigst muligt, vil jeg også understrege den alvorlige udvikling, som vi er inde i med hensyn til stigningen i antallet af hjerte- og kredsløbslidelser. Denne stigning kan direkte aflæses af antallet af førtids- og invalidepensioneringer. Kredsløbs sygdommene rammer alle befolkningsgrupper, også de yngre årgange, og det kan da godt være, at denne udvikling har sin rod i de stærkt ændrede produktionsforhold og måske manglende motion, men med hensyn til forebyggelse og behandling af disse sygdomme forekommer det mig, at vi herhjemme er langt bag efter lande som Vesttyskland og Østrig. Vi mangler revalideringscentre, hvor hjerte- og kredsløbspatienter kan komme lige fra hospitalet eller fra lægen og blive trænet op, således at de igen kan indtage deres plads i erhvervslivet. Dette problem hænger selvfølgelig i høj grad sammen med gennemførelsen af almindelige helbredsundersøgelser, og jeg vil da ærligt indrømme, at dette afsnit om almindelige helbredsundersøgelser må nok undersøges nærmere, men det er en af de ting, som man må gå ind på i den kommende tid. Personlig mener jeg altså, at kræftundersøgelserne bør have førsteprioritet.

I øvrigt kan jeg ikke tænke mig, at nogen kan være uenig i, at investeringerne i sundhedssektoren, specielt i hospitalsvæsenet, er så store og så økonomisk belastende, at man må sætte langt, langt mere ind på de profylaktiske forholdsregler, end man hidtil har gjort. Som det så ofte er sagt: en større indsats på de forebyggende foranstaltninger kan spare menneskeliv, spilde arbejdsdage, sygedage og invaliditet. Jeg er helt overbevist om, at der er mange, mange penge, måske endda milliardbeløb, at spare, hvis man i stigende grad flytter arbejdet fra det helbredende over til det forebyggende.

Hermed sluttede forhandlingen.